

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבנינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גיליון ס"ג
פרשת צו
שבת הגדול
תשפ"ג

אור הפסח

ליקוטים מדברי רבינו בקדושת חג הפסח

'ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין וכו', הפירוש הוא, שמרמז לנו שהבעל תשובה שיהיה צדיק גמור, וזהו 'כהלכות' כמו הצדיק שהוא הולך ממדרגה למדרגה, כן 'הפסח' רצה לומר כן הבעל תשובה, כי פסח לשון דילוג, שמדלג עד מדרגה הגדולה בפעם אחת, רק 'אין מפטירין אחר הפסח, פירוש שאינו יכול לפטור מזה, רק בכל פעם צריך להתחזק, וזהו 'אפיקו מ"ן' ר"ת מיין נוקבין, שצריך בכל פעם להתעורר בחיזוק גדול.

ובזה נוכל לכאר המשנה (שבת פכ"ג מ"א) 'וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת, מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו', 'ערב פסח', קאי על הבעל תשובה, והצדיק נקרא בחינת שבת שעושה תמיד הכנה לשבת, וזהו 'ערב פסח' הבעל תשובה, בירושלים ביראה שלם, 'שחל' שמייחל ומצפה 'להיות בשבת', שיהיה צדיק, אזי העצה 'מניח טליתו', להסיר הבגדים הצואים שהיו מתחילה, 'ונוטל את פסחו', רצה לומר שיגיע למדרגתו וד"ל.

(עמוד קמ"ד)

אור הפרשה

דברי תורה מרבנינו בתוספת ביאור בסוגריים מדובעות

'צו את אהרן ואת בניו' (ויקרא ו ב)

כתב רש"י: ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כים. 'צו' הוא לשון זירוז (קידושין ט.ט.), ואין צו אלא עבודה זרה (סנהדרין נו:), ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כים, שזהו ענין פגם הברית, [כמו שכתבו חז"ל] (ראה: במדבר רבה י ב), על פסוק (משלי כג לא) 'כי יתן בכוס עינו', [ובאמת כוונת הכתוב היא] 'בכוס', ודברה תורה בלשון נקיה, הובא בראשית חכמה שער הקדושה (פרק טו כ-כג), שנעשה מרכבה לבחינת 'אל אחר', רחמנא ליצלן.

(עמוד רכ"ט)

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:17	7:44	7:16	7:01	6:37	6:22	כניסת השבת
8:28	8:46	8:25	8:11	7:37	7:35	יציאת השבת
9:21	9:28	8:45	8:32	8:12	8:15	רבנינו תם

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

לש (א)

איסור ליישה נאמר גם בירקות או פירות מרוסקים, ולכן אין ליתן לתוכם שמן או שאר משקה, וכן אין ליתן מיונו לתוך רסק ירקות ולערבו.

אבל אם הכינו את הסלט מערב שבת, ובשבת הוא רואה שהשמן צף מעל הירקות מותר לערב את השמן, ואין בזה משום ליישה.

מותר לערב בשבת מיונו וחומץ בסלט תפוז"א, כיון שאינם חתוכים דק דק.

אין להכין בשבת טחינה, משום שכשנותן מים לטחינה הגולמית הרי הוא עושה כעין עיסה ובלילה עבה.

אם הכין את סלט הטחינה בערב שבת מותר להוסיף מים בשבת ולערבו, כיון שהוספת המים רק מדללת את העיסה, אבל אם לא נתערב היטב בערב שבת ובא להוסיף בשבת מים ולערבו - אסור, משום שגיבול זה גורם לחלקי העיסה להידבק היטב.

מותר להכניס קורנפלקס לחלב ואין בזה משום ליישה.

אסור להכין ג'לי בשבת, משום איסור ליישה ואיסור נולד. כמו כן אין להכין פודינג בבליילה עבה.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור העבודה

פנינים מרכיניו בעניני דרכי עבודת ה'

מאמר הגמ' (שבת לא.) גבי הגר שבא לשמאי הזקן ואמר למדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, דחפו באמת הבנין, וכשבא לפני הלל אמר לו, מה דעלך סני לחברך לא תעביד, זהו כל התורה, ואידך פירושא זיל גמור. הפירוש הוא כי הגר היה צדיק, וידוע שהצדיק מוכרח ליפול ממדרגתו כדי שיוכל להעלות נשמות ישראל וכו', אך הגר הנ"ל רצה שיהיה תמיד על מדרגה אחת, שלא יפול ממדרגתו, כי ירא שלא יוכל להעלות ח"ו, וישאר הוא בעצמו שם ח"ו.

וזהו שאמר הגר להלל הזקן 'למדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת', פירוש על מדרגה אחת, שלא אצטרך ליפול ממדרגתי עבור ישראל, אמר לו הלל הזקן 'מה דעלך סני לחברך לא תעביד', פירוש למשל אם היית אתה מפשרטי בני אדם, כודאי היית רוצה שהצדיק ישפיל את עצמו עבורך לעשות לך טובה, בגלל כן גם אתה מוכרח לזה, וה' יהיה בעזרך שלא יזיק לך זה ח"ו. וגם תעשה להם טובה, ואידך פירושא, פירוש הסט"א שרוצה לעשות פירוש והבדל ח"ו, זיל גמור' אותם, פירוש, תשתדל להכריתם ולכלותם, וד"ל.

(עמוד כט)

יומא דהילולא

יום א' י"א ניסן – הגה"ק ר' ישעיה הלוי (השל"ה הק") ב"ר אברהם הורוביץ זצ"ל

יום ב' י"ב ניסן – הרה"ק ר' שלמה זלמינא מראשקוב בהרה"ק ר' יוסף זצ"ל

יום ג' י"ג ניסן – רבינו יוסף קארו (הבית יוסף) ב"ר אפרים זצ"ל

רבינו משה אלשיך (האלשיך הק") ב"ר חיים זצ"ל

הרה"ק ר' מנחם מנדל מליובאוויטש (הצמח צדק) בהרה"ק ר' שלום שכנא זצ"ל

הרה"ק ר' יואל משאין בהרה"ק ר' חיים מסטאנוב זצ"ל

הרה"ק ר' יעקב מנובומינסק בהרה"ק ר' נחום מרדכי זצ"ל

יום ד' י"ד ניסן – הרה"ק ר' אשר ישעי' מראפשיץ ב"ר אליעזר ליפמן זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלכה

תורה מסובכים של עסקאות והלוואות וכל כיוצא באלו...

ממחשבה למעשה, בהיותו אחד מחשובי הקהל אשר דעתו קבעה הרבה בהליכי ובענייני העיר, כינס את ראשי הקהל, סיפר בפניהם את הדברים כהווייתן, והביע את דעתו שאין ה"בית הלוי" ראוי לשמש כרב אב בית דין בעיר נכבדה ומפוארת שכזו! ההחלטה התקבלה פה אחד, הרב יפוטר לאלתר ממשרתו, ובמקומו תצא משלחת נכבדה לחיפוש רב ואב בית דין חדש לעיר, המבין ויודע גם בענייני ממונות.

כאשר הגיע ראש הקהל לביתו של הרב עם כתב הפיטורין בידו, אמר הרב: "הנה מוכן אני לעזוב את משמרתי בזה הרגע, אדרבה, כך אוכל לשבת על התורה ועל העבודה במנוחה! אבל ברצוני לדעת את סיבת הפיטורין, שמא מעלתי חלילה בתפקידי במלאכת הקודש?"

סיפר לו ראש הקהל את כל הסיפור, שבעקבותיו החליטה הועדה העליונה של הנהגת הקהילה, שאין הרב מבין בממונות כלום...

אמר לו הרב: "שאלה לי אליך, באם תופס אותך 'קוזק' בדרכך, ומאיים עליך באקדח טעון, להוציא תיכף את כל כספך, האם תתמהמה ותתחיל לספור כמה כסף יש לך בארנק... או שתגיש לו מיד את הכסף כדי להציל את חיידך?" "ודאי שאגיש לו מיד את כל כספי להציל את חיי", ענה ראש הקהל. "כך בדיוק היתה הרגשתי" - הסביר הרב - "בראותי את אותו עני ואביון עומד למולי, באקדח טעון במצות 'לא תקפוץ את ירך מאחיק האביון', האם במצב שכזה נתן להתחיל בספירת שטרות", אתמהה.

כדי ברכת פרדה לבבית תחב לידי הרב מעטפה מפוארת עבה, שבתוכה שטרות 'מצלצלין' לרוב.

הגאון הודה לגביר בפה מלא, ותוך כדי שליווה את החתן ואת משפחתו בדרכם לשמחתם, כבר הגיח ויצא העני מחדרי בית הדין, וכדי לבטח את עצמו שלא יקדמנו אחר... ניגש תכף אל הרב בצעדים הססניים. ה'בית הלוי' רמז לו להתקרב אליו, ועוד לפני שפתח את

**אם תופס אותך 'קוזק'
בדרכך ומאיים עליך
באקדח טעון להוציא
תיכף את כל כספך
האם תתמהמה**

המעטפה וללא שידע כלל באיזה סכום מדובר, מסר את המעטפה על תכולתה לידי של אותו אביון, אשר שמח מאד והודה לרב בפה מלא, ויצא חיש לדרכו, כשכל זאת קורה לנגד עיניו המשתאות של המחותר הגביר.

העשיר רם המעלה נפגע עד מאד, ועל אתר החליט שאם כך היא התייחסותו של הרב אל הכסף, כנראה שאיננו מבין כלל בממון... ומכיוון שכך, כיצד יכול הוא לפסוק בדיני ממונות? מי שלא מבין בכסף אינו ראוי לשבת על מדין, ולשמש כאב בית דין בדיני

פעם אחת נכנס איש עני ואביון אל הגאון בעל 'בית הלוי' זצוק"ל, ותאר בפניו את צרתו ומועקתו: בתו הבוגרת הגיעה לפרקה, כבר נמצא עבורה חתן הולם בן גילה, וכנהוג התחייב בסכום נדוניה נאה, ואף בהוצאות הנישואין כולן. עתה, כחודש לפני החתונה, עדיין ידיו ריקניות, לרש אין כל, והמצב בבית קשה מנשוא.

אמר לו ה'בית הלוי': לצערי אין לי כעת מעות כלל, אך תוכל להיכנס אלי בעוד שבועיים, כאשר אחד מנגידי העיר משיא את בנו". המנהג היה שביום החתונה מעניקים המחותרים לרב מעטפה עם סכום כסף, ובהיות אותו נגיד עשיר גדול, עתיד הוא כנראה להכניס מעטפה גדושה ומרשרשת... "כדאי אם כן שתגיע תכף באותו היום", הציע הרב.

ביום החתונה עם שחר הגיע העני לבית הרב, התיישב בחדר הקבלה של בית הדין והמתין שעות רבות להגעת משפחת המחותרים עם הנגיד הנכבד לקבל ברכת מזל טוב מהמרא דאתרא. ואכן בשעות אחר הצהרים המוקדמות החלה פתאום תכונה נכרת בבית, כרכרתו של הגביר הגדול נעצרה ליד הבית, ומתוכה ירד מעדנות הנגיד הנכבד מלווה בבנו החתן, לבוש במחלצות פאר והדר, ולאחריהם כל בני המשפחה הרוממה.

הם התקבלו בכבוד רב על ידי הרב הגדול, שברכם בברכות לרוב לכבוד יום אפריון, החתן קיבל מהרב כמה הוראות הלכתיות הקשורות לסדרי החופה והנישואין, ולאחר שתית 'לחיים' כנהוג קמו המחותרים לצאת לדרכם אל החופה הגדולה. בטרם צאתו לא שכח הנגיד את מנהג המקום, ותוך

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכיניו

✽ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ✽

[מי שרק יגע בידית רלתי יושען]

וכן הבין מדבריו האחרונים של רבו שעליו לחפש את צדיק הדור שימלא את החלל הריק שיווצר אחר פטירת רבו. בנוסף לכך, מחמת שזכר כל מילה והגה שיצא מפיו של רבו הק', הוא החל לרשום לעצמו את כל הדיבורים הק' ששמע, וכתב זאת ברמזים ששום אדם לא היה מסוגל להבינם.

חלפו כמה שנים, והרה"ק מקוברין נעשה למנהיג עדה קדושה בישראל. ביום מן הימים גילו לו מן השמים שעליו לנסוע לאוקריינא דרך קאמיען-קאשירסק. הוא נפרד מבני ביתו באומרו שנוסע הוא לזמן מה כדי לראות ולהכיר את צדיקי הדור שבוואהלין והגלילות.

בדרכו פגש את הרה"ק רבי מרדכי מטריסק זצ"ל, שאמר לו כך: חותני הרה"ק מקאוועל אמר לי שבדרך אמצא אדם גדול שמבקש את ה' ורוצה לראות את צדיקי הדור, ועליו לומר לו שעליו לבוא לקאוועל להתייעץ בענין זה.

כאשר המשיך הרה"ק מקוברין בדרכו והגיע אל אוסטראה, קידמו שליח של רבינו הק' מווייעדניק, ואמר לו בשם רבו דברי רוח הק', ובדיוק אז הגיע רבינו לעיירה באיזור זה - על אם הדרך בין אוסטראה לאניפולי. וכך נתוועד לפני ולפנים בהיכל קדשו של רבינו הק'.

ובין הדברים אמר לו את דברי התורה הנשגבים ששמע בדרכו זו מהרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז. שאל אותו הרה"ק מקוברין בתמיהה, מה עוד יודע רבינו ממה ששמעתי? התחיל רבינו הק' לחזור בפניו על הדברים הנשגבים שאמר לו רבו מלעכוויטש עד המקום שהכה באצבעו ואמר שמקשיבים למה שאנו מדברים...

הבין הרה"ק מקוברין שהרבי מווייעלדניק הוא הוא הצדיק שכיון אליו רבינו הק', ולכן ביקש ממנו שיסביר לו את הסודות שמסר לו רבו. אבל מבין השיטין הבין ש'מליבא לפומא לא גליא', ולא אליו כיון רבו מלעכוויטש. (גליון מסילות, סדיגורה כסלו תשנ"ה)

כחצי שנה לפני עלותו לגנזי מרומים הרגיש מרן הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל שכוחותיו עוזבים אותו, והרגיש בכי רע. חסידיו הדואגים הרבו בתפילה ותחנונים לפני בורא כל העולמים שישלח מזור וישועה לרבים הנערץ.

נכנס אליו תלמידו הגדול הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל. אמר לו רבו שיואיל בטובו וידחה את ביקורו בכמה ימים. וכן עשה.

כשבא אליו אמר לו רבו כך: אסביר לך שלשה דברים חשובים עד למאוד, אבל אסור לך לגלות אותם לשום אדם בעולם, וכאשר תגיע למי שצריך אתה להגיע אליו - הוא כבר יבאר לך את הענינים האלו עד בוריים.

התחיל הרה"ק מלעכוויטש לפרט את שלושת הדברים: הדבר הראשון כך הוא - משה רבינו ע"ה נסתלק בז' אדר... ולפתע התחלחל וזעק: מען הערט זיך איין וואס מיר רעדן... [-מקשיבים למה שאנו מדברים...]

מיד התחיל לפזם לעצמו ניגון בשקט ובדבקות עצומה, ופניו השתנו לבלתי הכר. אחר זמן מה הכה באצבע צרידה ואמר: קיינער הערט שוין נישט... [-אף אחד כבר לא מקשיב]. והמשיך לדבר בדברים העומדים ברומו של עולם.

כעבור ימים מועטים קרא הרה"ק מלעכוויטש לנכדו הרה"צ רבי שלמה חיים, וציווהו איך יתנהג בדרך עבודת הבורא, והאריך בפניו הרבה יותר ממה שאמר להרה"ק מקוברין. והורה לנכדו הנ"ל במפורש ואמר לו: בני ר' נח הוא ממלא מקומי, ואתה תהיה מקושר אליו כמו שאתה מקושר אליי.

מעובדא הנ"ל הבין הרה"ק מקוברין שעליו להיות כפוף רק אל ר' נח ולנהוג בו ככבוד הראוי לבן הרבי, אבל אינו צריך להיות חסיד מקושר בלב ונפש אליו.

מי שיש באמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכיניו הק', נשמח אם ישלחם אלינו 0527173945@gmail.com